

Nr 44.

Ankom till riksdagens kansli den 1 juni 1928 kl. 10 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om viss omläggning av kontrollen över sockertillverkningen.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren av herr *Paulsen* väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 15, har hemställts, »att riksdagen ville besluta, att omlägga sockerkontrollen från nuvarande fakturakontroll till *bokföringskontroll*, därvid sockerbolagen ålades, att till kontrollstyrelsen lämna uppgifter å de tider denna bestämde på tillverkning och fakturering av socker. Och att all kontrollverksamhet över sockertillverkningen, granskning av sockerbolagens handelsböcker och fakturor utövas *direkt* av kontrollstyrelsen.»

Beträffande motiveringen för detta förslag får utskottet hänvisa till motionen.

Nu gällande system för kontroll över sockerskattens utgörande tillkom efter beslut av 1922 års riksdag och trädde i tillämpning den 1 augusti 1922. Detta kontrollsystem har anknutits till sockerbolagens fakturautskrivning. Skattepliktigt socker får icke utlämnas från fabrik eller allmänt nederlag annorledes än medelst fakturering. Bolagens fakturor å försålt socker, vilka utställas vid raffinaderierna, skola före avsändandet granskas och annoteras av en kontrolltjänsteman samt av honom kontrollstämplas. Skatten påföres tillverkaren enligt de viktuppgifter, som erhållas i fakturorna. Den primära fakturakontrollen har förenats med rätt till granskning av bolagens bokföring. Kontrollörerna äga jämväl att genom stickprov och inspektioner granska riktigheten av fakturor och bokföring samt kontrollera vågar m. m.

Utskottet.

Den år 1922 verkställda omläggningen av kontrollsystemet för beskattning av socker från s. k. slutna produktionskontroll till fakturakontroll vidtogs i syfte att vinna besparingar i kontrollkostnaderna. Medan under tillverkningsåret 1920—1921 kontrollkostnaderna utgjorde omkring 685,000 kronor, hava kostnaderna under budgetåret 1926—1927 belöpt sig till i avrundat tal 62,000 kronor. Även om nödig hänsyn togs till de besparingar, som erhållits genom dyrtidstilläggens sänkning, framgår av det nu anförda, att införandet av den nuvarande kontrollformen medfört en mycket betydande utgiftsbesparing.

Skatten, som tidigare utgått med 16 öre för kilogram socker, sänktes genom beslut av 1925 och 1926 års riksdagar till respektive 14 öre och 8 öre för kilogram. I statsverkspropositionen till årets riksdag har skatten föreslagits till 4 öre för kilogram; och bevillningsutskottet kommer att denna dag i betänkande angående beräkning av bevillningarna hemställa om bifall till den av Kungl. Maj:t föreslagna skattesänkningen.

I den till 1926 års riksdag avlätna statsverkspropositionen hade Kungl. Maj:t föreslagit, att sockerskatten måtte sänkas till 10 öre för kilogram samt att tullen å obränt kaffe måtte nedsättas från 50 öre till 30 öre för kilogram.

1926 års bevillningsutskott hade emellertid ansett kaffetullen böra sänkas allenast till 40 öre för kilogram och att en sänkning av sockerskatten borde äga rum till 8 öre för kilogram samt hade i sitt betänkande nr 43 bland annat anfört, att utskottet ansett det tillfälle till skattesänkning, som erbjöde sig, böra vad den indirekta beskattningen anginge i främsta rummet beagnas till att lätta den synnerligen höga skattebelastning på socker, som sockerskatten och sockertullen utgjorde. Utskottet hade därför ansett synnerligen önskvärt, att sockerskatten vid sistnämnda riksdag sänktes mera än Kungl. Maj:ts förslag innebure. Det vore nämligen enligt utskottets mening av största betydelse ur folknärings synpunkt att befordra den ökade användning av det näringsrika sockret bland mindre bemedlade folklager, vilken otvivelaktigt under senare år ägt rum. Därtill komme ytterligare det skälet, att sockerskatten inom vårt beskattningssystem vore den enda accis, som träffade en nödvändig livsförnödenhet, varför dess fullständiga avskaffande, i den mån detta kunde efter hand bliva möjligt, borde betraktas såsom synnerligen eftersträfvansvärt.

Jämväl för utskottet har sockerskattens avveckling framstått såsom önskvärd. Så vitt för närvarande kan bedömas, bör en sådan avveckling bliva möjlig att genomföra inom en icke alltför avlägsen framtid. Med hänsyn härtill har utskottet icke ansett någon omläggning av kontrollsystemet böra äga rum, och detta desto mindre som den i motionen förordade kontrollformen ingalunda torde erbjuda samma säkerhet som den nuvarande samt enligt vad av det anförda framgår kontrollen åsamkar statsverket jämförelsevis obetydliga kostnader.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion II:15 av herr Paulsen, om viss omläggning av kontrollen över sockertillverkningen, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 1 juni 1928.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bärge, Örne, Boman*, Wigfors, friherre Beck-Friis, Björnsson, Leander, Jönsson i Boa, Johansson i Arkösund, Hedlund i Östersund, Bengtsson i Kullen, Olsson i Ramsta, Nylander, Björklund, Andersson i Boda, Thorén, Olsson i Gävle, Granath och Nilsson i Hörby*.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.